

HOTEL MİLANO

TIM PARKS

ÇEVİREN: ROZA HAKMEN

livefa
yayınevi

Tim Parks, Manchester'da doğup Londra'da büyüyen Parks, Cambridge ve Harvard Üniversitelerinde eğitim gördü. Milano'da yaşıyor. Aralarında *Europa*, *A Season with Verona*, *Teach Us to Sit Still*, *Italian Ways* ve *The Hero's Way: Walking with Garibaldi from Rome to Ravenna* adlı kitapların da bulunduğu çok sayıda roman, deneme ve kurgu dışı kitabın yazarı. Booker Ödülü'ne aday gösterildi ve hem kendi kitaplarıyla hem de aralarında Alberto Moravia, Italo Calvino, Roberto Calasso, Antonio Tabucchi ve Niccolò Machiavelli'nin de bulunduğu yazarlardan yaptığı çevirilerle pek çok ödüle değer görüldü.

Roza Hakmen, İzmir'de doğdu, İzmir Amerikan Kız Koleji ve ODTÜ Ekonomi Bölümünde eğitim gördü. 1982'den bu yana İngilizce, Fransızca ve İspanyolcadan Türkçeye edebiyat çevirisi yapıyor. Çevirilerinden bazıları: *Don Quijote* (Cervantes), *Kayıp Zamanın İzinde* (M.Proust), *Toplu Öyküler* (J.Cheever), *Kader*, *Europa* (T.Parks), *Avunamayanlar* (K.Ishiguro), *Düşlenen Ülke* (E.Berti), *Düzlükler* (G.Murnane), *Misafir Odası*, *Bu Yas Yuvası* (H.Garner), *Eğlencelerin Sırrı* (F.Casavella), *Bir Avuç Toz* (E.Waugh), *Yarımkı Yüzün* (Javier Marías).

“Ne mutlu bekleyene!”
Eski Ahit, “Daniel”, 12:12

BİRİNCİ BÖLÜM

I

6 Mart 2020'de gece yarısına doğru hiç beklemediğim bir telefon görüşmesiyle Dan Sandow'un cenazesine davet edildim. Cenaze töreni ertesi gün öğleden sonra İtalyada, Milano'da yapılacaktı. Naaş az önce JFK Havaalanı'ndan uçakla yola çıkmıştı.

“Davet” kelimesi yanlış bir izlenim uyandırabilir. Daha ziyade bir yakarıydı.

“Umarım çok geç saatte aramıyorumdur Bay Marriot.”

Adamın ismini duyamamıştım, ama tahminimce Dan'ın nicedir başında olduğu saygın dergide çalışan çok sayıdaki genç editörden biriydi. Demek eski dostum ve rakibim dizginler elde öldü, diye düşündüm.

“Bu düzenlemeler hepimiz için sürpriz oldu,” diyordu ses özür dilercesine bir tonda. “Sevgili Vittoria'sının yanına gömülmek istiyordu, biliyorsunuzdur.”

Bilmiyordum.

“Ne var ki, ancak bu öğleden sonra haber aldığımızdan –hiçbiri-mize haber vermemişti– bizim yetişmemiz mümkün olmayacak. New York'tan yetişemeyiz. Dolayısıyla bir kısmı gidebilir umuduyla Avrupadaki yazarlarımızı arıyoruz. Dergiyi temsil etmek üzere. Bize kazandırdıkları düşünülürse önemli geldi bize.”

Dan Sandow'un cenazesine gitmemem için bin bir mükemmel sebep mevcuttu. Ani ricaları hemen kabul ediveren biri de değilimdir. Buna rağmen genç editöre derhal uygun bir uçak arayacağımı söyledim.

"Harika," dedi kibar genç. "Çok minnettarız. Ayrıntıları az sonra e-postayla göndereceğim."

Yarım saat sonra Londra Gatwick'ten Milano Malpensa'ya bir British Airways uçuşunda yer ayırtmıştım. Fiyatı astronomikti. Dergi masrafları ödeyecek mi acaba diye merak ettim. Heyecanlı bir ruh hâliyle yatağıma uzandım. Yıllardır uçağa binmemiştim, Dan'ın saygın dergisine bir şey yazmayalı daha da uzun yıllar olmuştu. Herhangi bir dergiye yazmamıştım. Öyleyse niye beni "Avrupadaki yazarlarımız"dan biri olarak düşünmüşlerdi? Bana gelinceye kadar daha kaç kişiyi aramışlardı? Yadigârdım.

Kibar genç acaba, "Avrupadaki *emektar* yazarlarımız," mı demişti? Ansızın kelimeyi hatırlar gibi oldum. Mantıklıydı. Fakat her zamanki gibi gece yarısı yatakta okuyacak bir şeylerin arayışını bölen konuşmayı hatırlamaya çalıştığımda emin olduğum tek şey, genç Amerikalının kibarlığı, saygısıydı. Dan'ın hep etrafına kibar genç adamlar topladığını hatırladım. Saygılı genç kadınlar da. Hepsi Dan Sandow denilen saygıdeğer olgunun, yıllardır bulunduğu konumun bir parçasıydı. Elbette onun deneyimiyle onların şevki arasında uçurumlar vardı. Onun kurnazlığıyla onların tapınması arasında da. Gençlerle maceralar yaşamış mıydı? Fark eder miydi? MeToo hareketinden en ufak bir fısıltıya maruz kalmadan sıyrılmış, dizginler elde ölmüştü; bize kazandırdıklarını düşünerek onu gereğince uğurlamaya hevesli genç müritlerle çevrili olarak.

Connie'yle macera yaşadığı kesindi.

Kıpırtısız yatıyordum. Burası mütevazı bir daire. Maida Valède. İddiasız. Kendim temizliyorum. Ara sıra. Kimi zaman hedef gerçek-

ten çekilmekse, tamamen çekilmekse –bazen akla arınmak kelimesi geliyor– burayı satıp Londra’daki fiyatlardan kâr ederek ücra bir yer satın almanın makul olacağını düşünüyorum, belki Galler’in sınırında ya da Kuzey İskoçya’da. Hatta İrlanda’nın batı kıyısında. Ara sıra emlak sitelerinde gezinip çıplak sahillerin, fundalıkların, eğreltilerin, çakıllı kıyıların fotoğraflarını inceliyorum. Kendimi alçak tepelerde yürürken hayal ediyorum; belki elimde bir baston, ayağымda sağlam botlar, ormanların, derelerin, dalgaların beni alıp götürmesine izin veriyorum, ta ki zihnim gökyüzünü yansıtan, yansımaları silip süpürecek dalgayı bekleyen bir kaya havuzuna indirgeninceye kadar. Ne var ki bugüne kadar bu uzaktaki arazi ve evlerin hiçbirini araştırmadım. Londra’ya bağlıyım hâlâ. Hengâmenin ortasında bir münzevi. İçinde yer aldığımın değil. O günler geride kaldı. Kibar genç asistanlara hasret değilim. Fakat ayrılamıyorum bir türlü. Yürüyüşlerimde kendimi en işlek sokaklarda buluyorum. İnsanları izliyorum. Kalabalık pub’larda. Katılmaya heveslenmeden gevezeliklerini dinliyorum. Evde haberleri izlemiyorum. *Vade retro Satana*.¹ Sadece ayda bir falan borsanın durumuna bakıyorum. Param yetecek gibi görünüyor.

Connie, dedim usulca. Dan Sandow’un cenazesine gitmeyi Connie’yi görme umuduyla mı kabul etmiştim?

Yataktan kalkıp giysilerimi hazırlamaya koyuldum. Cenazeye giyeceğim düzgün bir kıyafetim var mıydı? Temiz bir kıyafetim var mıydı? En son ne zaman takım elbise giymiştim? Yüksekteki askılıktan askıları indirmek için bir değnek vardı. Unutmuş olduğum sayısız ceket ve gömlek. Görünüşüm kimsenin umurunda olmayacaktı elbette. Olsa da benim için fark etmezdi. Öyleyse niye yüksekteki dolapta değneğimi gezdirip siyah takımımı arıyordum? Çok yorucuydu. Hem ne kadarlığına gidiyordum? Dönüş biletimi ayırtma-

¹ (Lat.) “Geri çekil, şeytan.” (ç.n.)

mıştım. Milano gibi bir yere gidip etrafı şöyle bir dolaşmamak olmazdı. Fakat birkaç günden fazla da kalmazdım herhalde. Banyodan portatif merdiveni sürükleyerek getirdim ve dolabın üst kısmından küçük tekerlekli bir valiz çektim. Toza bulanmıştı. Şimdi tozlar yatağın üstüne yağıyordu. Lambanın ışığında toz zerrelere görünüyordu. Tozdan geldik toza gideceğiz. Bir bez almaya mutfağa gittim.

Connie Dan'ın öldüğünü öğrenir miydi? Ölümü her yerde duyurulmuş olmalıydı. Bir Devrin Sonu. Amerikan Entelijansiyasının Duayeni. Ama cenaze töreninin ayrıntılarından haberdar olur muydu? Kibar genç editör bile ayrıntıları bugün öğrendiğine göre olmazdı kuşkusuz. Herkes cenazesinin New York'ta yapılacağını varsayardı. Ancak ikisi irtibatı sürdürmüş olabilirdi. Fakat ölümünü ve cenaze ayrıntılarını öğrenmiş olsa bile, törene gider miydi? Berlin'den. Eğer ki hâlâ Berlin'de yaşıyorsa.

Valizimi hazırlamayı tamamladığımda saat neredeyse sabahın ikisiydi. Uçuş saatinden iki saat önce Gatwick'te olacaksam saati al-tıya kurmam gerekirdi. Uyumaya değer miydi?

Soyunmadan tekrar yatağa uzanıp kafamı toparlamaya çalıştım. Arkamdaki duvardan hafif bir televizyon ağıtı duyuluyordu. Bir melodram finale yaklaşmaktaydı. Başka insanların televizyonlarının müdahalesinden hep nefret etmişimdir. Evimde televizyon bulundurmamaya karar verdiğimden beri iyice nefret ediyorum. Buna rağmen şu anda, gece geç vakitteki bu televizyon sesinin, bir ocağın etrafına toplanmış gibi melodramın etrafına toplanmış izleyicileri düşünmenin aslında beni yatıştırdığını fark ettim. Belki de beni yatıştıran sinirleneceğimi düşünmektir. Bu fikir beni şaşırttı. Dan'ın cenazesi uyandırdı seni, diye düşündüm. Ve gülümsedim. Ebedî uykuya uğurlamak üzere uyanırdın.

Kibar genç editöre evet dememin tek sebebi daha o anda bile Connie'yle karşılaşma düşüncesinin yarattığı umut, korku, en azın-

dan ilgi idiye gerçekten, Şimdi ona bir e-posta yazarak gidip gitmeyeceğini sormak mantıklı olmaz mıydı? Telefon bile edebilirdim.

Yattığım yerden dolabın üstünde, köşedeki bir örümceği izledim. Valizimi çekerken ağını parçalamış olmalıydım; Şimdi harıl harıl ağını tamir ediyor, kibar genç Amerikalı JFK'den kalkan uçaktaki ceset hikâyesiyle her Őeyi berbat etmeden önceki hâline döndürüyordu. Connie gitmeyecekse hâlâ vazgeçebilirsin, diye düşündüm. Vazgeçmesem bile cenaze törenine vardığımda beni neyin beklediğini bilmek daha iyi olurdu mutlaka. Tören nerede yapılacaktı ki? Kilisede olması mümkün değildi. Belki doğrudan mezarlıkta olurdu. Uzanıp telefonumu aldım, e-postayı açtım, ama dergiden bir Şey gelmemiŐti henüz. Bunca yıl sonra telefon numaram varsa, e-posta adresim de vardı herhalde. Belki bir katkıda bulunmamı, cenaze töreni hakkında küçük bir yazı yazmamı isterlerdi. Yuvaya dönmem için bir davet.

Valizimin olduğu yerden sarkan bir telde inip çıkan örümceği – kiler örümceği dediğimiz türdendi– izlemeye devam ederken durumun ne kadar tuhaf olduğunu fark ettim. Dan'ın bedeni Şu anda cı-lalı bir kutunun içinde, bir uçağın kargo bölümünde Atlas Okyanusu'nun tepesinde uğuldayarak yol almaktaydı. Seçkin New York gazeteciliğinin duayeni kendinden önce göçmüş bir sevgilinin yanına gömülmek üzere eski, Kıta Avrupa'ya gidiyordu. Romantik değilse neydi? Evet, cömertliğiyle, titizliğiyle, cazibesiyile, daima güçlü karizmasıya sayđı uyandırmış, ama hiçbir zaman duygusallığıyla anılmamıştı. Kimdi bu kadını? Victoria falanca. Ya da Vittoria. İtalyan ismi. Google'da Dan Sandow Vittoria araması yapabilirdim. Başarılı bir insanın ismi. Alımlı, genç bir İtalyan hayal ettim, kibar, sayđılı ve muzaffer. Ama ölü. Mezarlıkta yanında bir yer ayrılmış. Yani benim Rachel'la yaşadıklarımı Dan de mi yaşamıştı?

Bir süre tepedeki köşesinde örümceği izledim. Bu eski, tozlu Maida Vale dairesinde tavanlar çok yüksektir. Örümcek sarkan tel-

den vazgeçmiş, ağının lime lime göbeğine çekilmişti. Dünyasının parçalanmadan önceki hâline kimse geri dönemiyor galiba. Zamanında fark etseydim valizimi ona zarar vermeden indirmeye çalışırdım. Örümceklerle bir alıp veremediğim yok. Ama telefon konuşması beni heyecanlandırmıştı. Dan bir ölüyle randevusuna gitmek üzere okyanusu aşıyordu; bu seyahati hayattayken planlayıp vasiyet etmiş olmalıydı. Bense kararsız ve şüpheli, geçmişle zayıf bir randevu ihtimali uğruna Avrupa'yı aşacaktım. Ama hâlâ yaşıyordum. Az çok. Birlikte gömülmeyi konuşmanın benim de, Rachel'in da aklından hiç geçmediği kesindi. Mezar iyi ve özel bir yerdir, ama kanımca kimse orada kucaklaşmaz.

Yolculuk için yanına bir kitap almayı unutma, dedim kendi kendime.